

Секція: Перспективи інноваційно-інвестиційного розвитку національної економіки в системі Єврорегіонального співробітництва.

Мартинюк І. В.,
к.е.н, ст.викл. кафедри фінансів,
Одеський національний економічний університет,
м. Одеса, Україна

ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ ЕКОЛОГІЧНО СПРЯМОВАНИХ ПІЛГ З ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ

Складна екологічна ситуація, яка складається в країні, потребує впровадження ресурсозберігаючих, маловідходних та екологічно спрямованих технологій при здійсненні діяльності суб'єктами господарювання.

Існуючі умови господарювання, високе податкове навантаження (рис. 1) не сприяють впровадженню суб'єктами господарювання новітніх ресурсозберігаючих та екологічно спрямованих технологій виробництва.

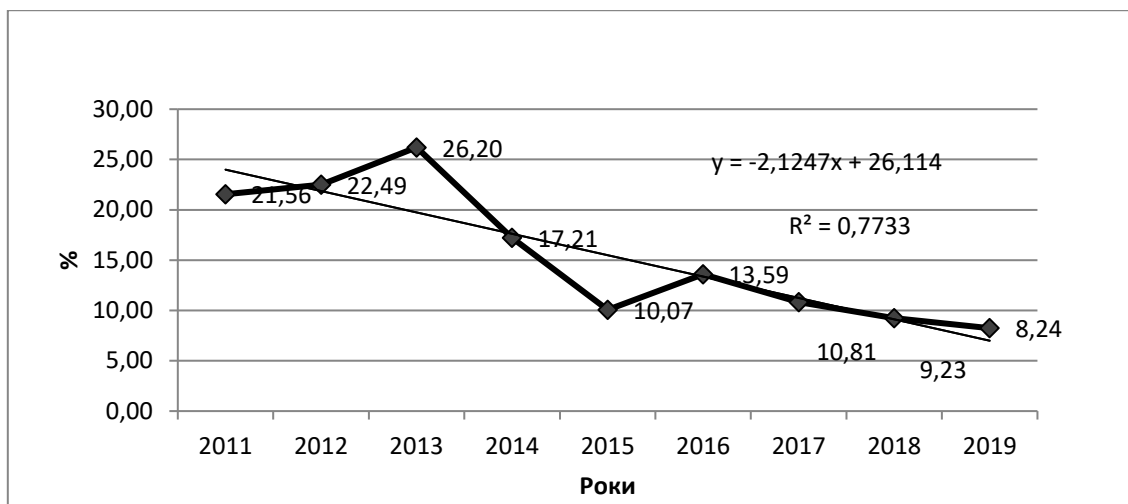

Рис. 1 Динаміка ефективної ставки з податку на прибуток підприємств в Україні, 2011-2016 рр., з прогнозом на 2017-2019 рр., %

*Побудовано автором на основі даних: [1, 2]

На рис. 1 зображено динаміку ефективної ставки податку на прибуток, яка відображає середнє податкове навантаження в Україні, 2011-2016 рр. з прогнозом на 2017-2019 рр. Варто відмітити, що протягом досліджуваного періоду спостерігається зменшення податкового навантаження на суб'єктів

господарювання за податком на прибуток підприємств з 26,20 % - у 2013 р., до 10,81 % - у 2017 р.

Зменшення податкового навантаження на суб'єктів господарювання пов'язано не лише зі зменшенням ставки податку на прибуток, але й з наявністю податкових пільг. Оскільки ефективна ставка значно менша за номінальну.

Однією з важливих податкових пільг, що сприятиме не лише зменшенню податкового навантаження, але й стимулюванню впровадження екологічних та ресурсозберігаючих технологій, є введення понижувального коефіцієнту до податку на прибуток у розмірі 0,8. Введення даної пільги передбачає:

- акумулювання 20 % від розрахованого податку на прибуток на спеціальному рахунку підприємства;
- цільове використання коштів з даного рахунку лише на екологічні та ресурсозберігаючі заходи.

Введення даної пільги створює умови до залучення коштів на екологічно спрямовані цілі у розмірі 0,63 % від ВВП (рис. 2). В той час як загальний обсяг витрат на охорону навколишнього природного середовища за рахунок коштів Державного та місцевих бюджетів за останні 6 років складає в середньому лише 0,30 % від ВВП (рис. 2).

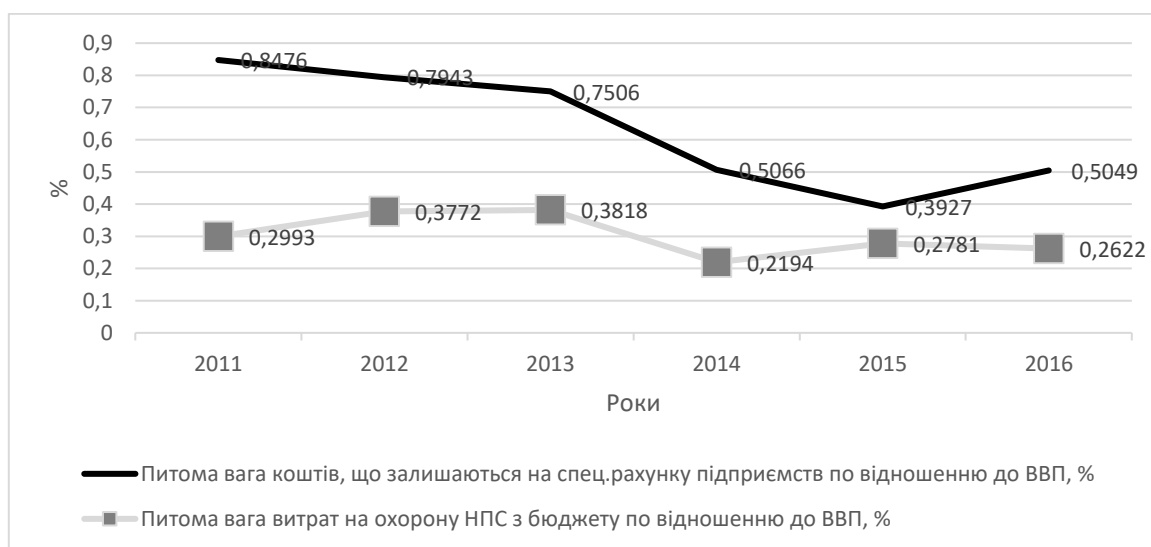

Рис. 2 Динаміка питомої ваги коштів, що залишаються на спеціальному рахунку підприємств, та обсягу витрат з бюджету на охорону навколишнього природного середовища по відношенню до ВВП України, 2011-2016 рр.

*побудовано автором на основі даних: [1, 2]

Вилучення 20 % від податку на прибуток підприємств з бюджету, на наш погляд, не повинно створити «бюджетного розриву» між доходами та витратами. Оскільки запропоновані заходи повинні відбуватися в межах екоподаткової реформи, що передбачає перенесення податкового тягаря з податків на працю та капітал, на екологічні податки [3, с.323].

Запровадження екологічно спрямованої податкової пільги з податку на прибуток в межах екоподаткової реформи призведе до:

- незміни податкових надходжень до зведеного бюджету, через компенсацію втрат надходжень від податку на прибуток підприємств – надходженнями від екологічних податків;
- зацікавленості суб'єктів господарювання у впровадженні екологічно спрямованих технологій виробництва;
- збільшення обсягів фінансування заходів з охорони навколишнього природного середовища та раціонального природокористування.

Список використаних джерел:

1. Офіційний сайт Державної казначейської служби України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://treasury.gov.ua>
2. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Трансформаційні процеси у податковій системі України: монографія. / [Волохова І.С., Луніна І.О., Хомутенко А.В., Мартинюк І. В.]; за ред. д-ра екон.наук І.С. Волохової. – Одеса: Атлант, 2018. – 383 с.